

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Hochsauerstr. 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetői díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes száma ára 8 kr.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Magyarország jelzáloghitele és a külföldi lottók mellőzése.

A Correspondance de Pesth következő írja: Azon nemzetgazdasági kár, melyet a külföldi lottó-jegyek hazánkban való elárúsítása által az ország szenved, szükségessé tesz, hogy ezen, nemzetgazdasági fejlődésünket gátló mélytely ellen intézendő törvényhozási actió felelti vite folytatásban tartassék különben az, hogy a beföldi sajtó azon gyakorlati intézkedéseket, melyek a külföldi lottó-jegyek becsempézése ellen fogantatottak annyiban támogatása, a mennyiben ezzel a közérdeknek használ.

Külföldön, idegen lottó-jegyek elárúsítása és vásárlása, büntetőjogi megtorlást van maga után, Magyarországon az ezen lottó-jegyekkel való üzérkedés nyilvánosan folytatott, a lakosság egy részének és az államkincstárnak nem csekély megkárosodására.

Az ígervényekkel való üzérkedés lényeg külföldiek az ugynevezett bankkárók egy különös fajának kezében van. Ezen ígervényekkel járó lotteria, mely mathematicai számítás szerint a közönségnek még kevesebb nyeresi-valószínűséget nyújt, mint a többi haszardjáték, még nagyobbítja a megtakarított magyar fillérek külföldre való kivitelét. Eltekintve a lottók azon nagy számától, melyek jótékony célra, kiállítások javára, etc. engedélyeztetnek, constatálható: hogy ezen "szokmányi játékok és lottók a helyes felosztás kábitó ezen folytonos reklámok a haszardjáték számára, az ország erkölcsi és gazdasági jólétére komoly veszélyt képeznek. Azonkívül ezen kiadások egy a külföldiek évenként fizetett aránytalan nagy adó-mennyiségét képviselnek.

Egúgy a mint megszűnt a közöny a nyilvános egészségügyi kérdés iránt, szükséges hogy legalább valamit tegyünk

a gazdasági egészségügy érdekében is. Nagyon szükséges, hogy a lottó-vész és az ígervényekkel való szédelgés Contingencia diten jobb egészségi Cordon vonassék és a lotto-reklámok ragályos bakteriumai legalább némely fertőzetenitessék. Számításokat eszközöltünk, melyek német hatóságok autentikus jelentésein alapulnak és pedig azokéin, melyek Hamburg, Braunschweig, Szászország lottó-játékait mint törvényellenes dolgót megbüntetik.

Mi ezen számításokat kiegészítettük, a mennyiben hozzá adtuk az összeget, melyet nyerünk, ha az ígervényekért fizetett bélyegeket vesszük kiindulás pontul. S ekkor azon, Magyarország gazdasági jólétére nézve kedvezőtlen eredményre jutunk, hogy Hamburg, Braunschweig, Szászország, szóval a külföldiek által itt Magyarországon üzött lottó- és ígervény-üzérkedés, legkevesebb 4 millió töltét elvon. Nagyon természetes, hogy azon adóösszeg, melyet a nagyon is hiányzó magyar közönség a külföldiek fizet, nem határozható meg mathematicai pontossággal, mert a külföldi lottó-játékoknak csak propagandája zetik nyilvánosan az összes hírlapok hirdetsi rovatában, ellenben a lottósorsjegyekkel való házálás és üzletforgalom titkon hajtatik végre.

Mindenestre jellemző azon ténylást constatálni, hogy $\frac{1}{2}$ -a az említett sorsjegyeknek Törökországban, Keleten, Magyarországon és Austriában adatik el. Maga Németország legkevesebb részét veszi, mert Németország és Poroszország legtöbb állama kriminalis bünténi üldözi ezen lottó-játékot. A tiszta nyeresémet a lottó-játékoknál az összes külföldi játékbankok számára 20 millióra rug. Attól kell tehát tartanunk, hogy a Magyarországon eladott ígervények által Magyarországnak még nagyobb része lehet, mint a mennyit constatálni képesek voltak.

Austriában nem jobbak e tekintetben a viszonyok, hanem ez persze nekünk vigasztalásunkra nem szolgálhat. Ezen évenként 4 milliónyi összegnek legnagyobb része az országra üzve valódi veszteség, mert a külföldi sorsjegyek és ígervények vevői által elert nyeresémények jelentéktelenek az összes vevők évenkénti veszteségéhez viszonyítva, kik egy szenvedélyes játékos macakasságával a folytonos csalódások folytán nem riadnak vissza, hanem elenközöleg gyakran fanatikus bizalommal oly játékok folytatnak: melynek majdnem minden esetben kárba vész a tőke és a mely által egyidejűleg irtatik a takarékossga conservatív szelleme és a hasznos, eredményos munkásság eszméje. Miként helyeslenő az, hogy az állam még a jótékony célú sorsolási engedélyek adásánál is takarékoskodjék, úgy nem lehet sítogás az ellen, hogy tekintettel az állam s a fekvőbirtok hitele emelésének érdekére Magyarországon is, a franciaországi "Credit Foncier" példájára a magyar jelzálog hitelbank által 4 $\frac{1}{2}$ % állandó kamatozású díjazolt levelek bocsátatnak ki.

Franciaországban a jelzálog- és köz-ségi díjkötvényeknek ezen neme annyira megnövekedett, hogy ezen értékpapír előszeretettel használják ott, kis és nagy összegek tőkésítésére.

A magyar jelzálog hitelbank most teszi intézkedését, hogy Magyarországon hasonnan tőkésítési értéket természetesen és pedig midőn a forgalomnak átadja első sorozatát azon díjazolt leveleknek, melyeket a tisztavölgyi társulatoknak engedélyezett 10 millió frtnyi kölcsön alapján kibocsájt.

A külföldi lottók elleni harcztot oly praktikus eszközökkel kell végrehajtani, hogy azok egy a műveletlen, mint a félg művelt osztályra is hassanak és oly rendszabályok által, melyek megegednek használatát mindazon értelmes és nem-

zetgazdasági fegyvereknek, melyekkel a lottók visszaélnek. A legjobb harcszközött a nyeresémény sorsolással egybekötött értékpapírokban, az ugynevezett sorsjegyekben találjuk fel. Ezek önévelmi fegyvert nyújtanak a játékszenvedély ellen. Minthogy az emberi természetnek meg vannak tökéletlenségei és a hajlam, a könnyű nyeresémények iránt sohasem irtáható ki egészen, emnélfogva czelszerűek az ugynevezett sorsjegyek t. i. azon értékpapírok, melyeknél a tőke a kamat egy részével visszafizetetik; és azonkívül nyeresémény kisorsolások is történnék, mert így a gazdálkodási phantasia, a nyeresi hajlam aránylag a legártatlanabb módon nyer kiegyelgetés, az pedig mindegy ezen értékpapíroknál, hogy a kamat évenként fizetetik e vissza, vagy pedig a tőke a felhalmozódott kamatokkal és bizonyos számú nyeresémény-jegyekkel együtt, melyek az esetben a kamat másik részét képviselik. Ezen értékjegyek népszerűsítése és praktikus kombinációk, melyek a kis tőkepézeseknek is lehetővé tennék kisebb összegért az eredeti jegyek birtokába jutni, voltak a legjobb propaganda külföldi lottók és a tulajnyulap kapott ígervényeszedelgés ellen. Ezen sorsjegyek egyesitük magukban mindazon czéllra szükséges tulajdonságokat, mint-hogy a tőkét és a kamatot a vevőnek biztosítják és egyidejűleg a nyeresémény-kisorsolások által a takarékossgágnak még egy különös vonzerőt nyújtanak.

— Az Iparosok kvalifikációja. Az orsz. ipar-egyesület egy a földm. stb. miniszteriumhoz intézett feliratában, az érdekelte iparos körök meghallgatása után, a következő iparágakat jelöli meg, melyeknek gyakorlása a kvalifikációtól tételenk függőve:

1. Csoport. Kő-, föld-, anyag- és üvegipar: 1. Fazekas, kályhás. 2. Kőfaragó, szobrász. 3. Üvegipar. 4. Fém- és fémáruipar. 5. Arany-, ezüstműves, ékszer. 6. Aranyozó. 6. Arany-, ezüst és fémvérő; 7. Bádgos; 8.

TÁRCZA.

„Szomorú lúz . . .“

Longedez a hús ént szél
S olyan bánatosan beszélt;
Caendes, síró hangon mondja:
„Szomorú lúz hervadt lumbja . . .“

Hej, szomorú az életem!
De nem is kell tovább nekem!
Jobb lesz, majd ha egy lúz lombja
„Röhajtik a sírhalmom.“

Pedig szép volna az élet
Boldogságban élni veled!
Itt harminc rezg a virágon,
„Kis madárka sem az égön . . .“

Óh! de nékülöz mivé lett?
Szi-megtorre most ugy élek,
Mint a madár, mely az égön
„Szomorúan sírva végző.“

Dreissiger Ferencz.

Vilma vázlatkönyvéből.

(Alföldi rajzok.)

(Folytatás.)

— Láttam egy gyönyörű szép, tarka madarat, zöld tojta volt neki, meg fehér, meg vörö, meg sárga s olyan horgas orra volt, mint itt a Mis-más zsidónak. Aztán beszélni is tudott, úgy mondta mindig hogy „hat krajcar“, — annyit kellett fizetni, hogy be-eresszenek. Odabenn aztán báruk játszottak, ugáltak, megskóttl sétáltak. Akkor aztán kijött egy piro ruhába öltözött ur, annál egy hosszú káro volt, s azon egy nagyon szép kis agyval mészált, annak is piro sarka

volt a fején, de úgy tudott ám mászni, akár-csak egy muskás.

Sok effle csudálatos dolgot mesélt nekem akkor a kis Julcsa a városról, melyet furcsa irányú képzelőtehetsége anyai széplé tudott felruházni, hogy szinte magam is színebb kezdettem tartani, pedig olyankor örültem legjobban, mikor hátam mögött tudtam. Amint aztán láttam, hogy e boldos gyermek annyira szereti az egyetlen-egyszer látott várost, az jutott eszembe, nem vihetném-e be magammal, hogy mindig közelemben legyen kis játszóterásem, amíg én iskolába leszek, addig ő is iskolába jár, azonkívül pedig együtt játszunk mindig. Mikor ezt én az én kis eszemmel kiterveztem, annyira megörültem neki, hogy azonnal kedvem lett volna elvinni Julcsát. Odasomolygottam edes anyámhoz, titokban közöltem vele tervemet s miután az teljes tetszését megnyerte, most már Julcsát és szülőit kellett rabeszelnem.

Megkérdeztem hát Julcsától, volna-e kedve a városba jönni velem?

— Hógyne! válaszolt nagyon örömmel, de aztán visszajönnék vasárnapra.

— Nem ugy Julcsa, — válaszoltam, — hanem hosszú időre kellene eljőnöd. Ott maradnál nálunk, te már nagy lány vagy, és se irni, se olvasni nem tudsz, elviszlek az iskolába egy jó tanító urhoz, aki engem is tanított. Nagyon szép dolgokat fogsz te ott látni meg hallani, sok kis lány lesz ott, s ha jól tanulsz mindig kijövök ünnepekre. A leányka elomolyodott.

— Nem lehet az, Vilma, kérem szépen. Ki őrzi akkor itt az én kis libámat, ha én elmegyek? Nem lehet az.

— Hacsak az a baj, Julcsa, — válaszoltam, — azon még könnyen lehetne segíteni. De van-e magadnak is kedved jönni?

— Vilma, az ott lesz? kérde felénken, újra már emelve égő szemét.

— Ott leszek, ott lakol veled, nagyon sokat játszunk együtt; mihelyt iskolából kijövök, mindig együtt játszunk, — felelt.

— Jaj, akkor elmegyek, Vilma, káival elmegyek akárhová, nagyon jó lesz az, csak edes szülem elereszen.

— Majd beszélünk vele, meg apáddal is, — mondtam, — megátod nem ellenkeznek.

Mind a ketten nagyon örültek a kedves tervnek s ugrandozva mentünk végig a kerten, elértünk a kis kertajtóg, melyen át sürü kis akaczerdőbe jutottunk. Kanyargós gyalogut vitt a magas köver fü között, melyet tömördek, hajladozó águ eszpekoszabokor tarkított, kitárt virágait himbalva s vadméheknek kínálgatva. E kis erdőben szokta Julcsa legetelni apró szárnyasait, a fél világ számára e kis erdő volt, itt bolyongott el, mezei virágokat szedgetve kötevényben, hogy egyszerű izlésének megfelelő bokrétaiba kösse, itt halgatta át örökkoszant a tömördek dalos madár ezerszavu csattogó zenéjét, míg feje fölött összeborult a lombosor, a lig engedve átszűrődni a rezgő napsugartat. Az erdőből kiérve virágos részre jutottunk, melynek sötét smaragdöldjét kellemesen tarkítja a tömördek pipacs, buzavirág, netelek, mályva és zsalya, melyeknek a jeltvő természet egyszerű szépségükön kívül gyógy-erőt is adott kárpótlásul a biányzó illatért;

ez szivdobogást csillapít, az égési fájdalomt enyhít, amattól, ha éjjel vánszunk alá teszünk, nyugodt álomunk lesz és távoznak az izezőt rémek.

Végre eljutottunk a három nagy diófig, melynek árnyában egy tiszta kis kunyhó állott, nyájosan hivatogva magához. A tiszta fehér meszelt fal, a festett kis ablakok, a ház előtti, gondosan felszept kis térség, s a kis pihenő loka mind oly nyájos, oly kedves volt, szinte elárulta, hogy itt az egyszerű meglegedés lakik.

Lépcsének zajára a nagy Bundás kutya hatsány ugatással rontott elő, de ösmerős alakokat látva, szégyenkedve vonult vissza Julcsa egy szavára.

Sára asszony, Julcsa anyja épen tyuk-jait, kacsait etgette egy ház előtt, míg kedvence galambjai ott röpöködtek kendővel korokított ősz feje körül, kettő vagy három a vállán, kárján s a szakszafáján is üldögélt, nem vegyülve a veszekedő tyukhad közé. Amint megpillantott bennünket a jó öreg asszony, birtelen elhajította magáról galambjait s elém sietett.

— Jó reggelt, Sára asszony, — kiáltottam eléje vidáman, — hogy van?

— Szerencsés jó reggelt kívánok, — válaszolt, — lelkem kisasszony, jaj, nem tetszett-e megijedni attól a csunya kutyaót, eléget akajuk láncaza kőtni, meg akkor meg eszes nap ordít, — mért nem hajított el Julcsa, de hát tessék edes szivekém kis-asszonykám belü kerülni, szegény házikonk is megistizelni, — itt nagyon is meleg van kívül, főfájást is kaphatna.

E szavakkal rendkívül szivesen nyí-

Fém-nyomó; (Metalldrucker); 9. Lemezlelő; 10. Sargaré és egyéb fémszó, lémezlestergály; 11. Rézműves; 13. Esztergályos; 12. Hangszerkészítő (fúvó-, vonó- és ütőhangszerek; zongora és orgonakészítő); 13. Szerviz (Zeugschmid) kész- és kártyaműves; 14. Mechanikus, műszerész, látszerész. Lakatos, láncokvics, sarkantűves, puska- és fegyver- (a korábbi csehekben és az újabb ipartörvényekben is mutatkozó összefüggés szerint); 16. Szítás és rostás; 17. Órász; 18. Kovács; 19. Kocsigyártó; 20. Gépgyártó (gépszé); 21. Faszerszáműző. IV. Csop. Vegyesítő ipar: 22. Mázoló, lakozó, kocsifényező; 23. Szappanos és gyertyagyártó; 24. Karton (kék) és ruhafestő. V. Csop. Főnö és szövőipar: 25. Hártyaszövő; 26. Kötélgyártó; 27. Pozós és posztónyomó; 28. Csapo (halínakészítő) kúbiás; 29. Takács. VI. csop. Papír: 30. Könyvtől, bódizsműves. VII. Csop. Fa-, csont-, guttapercha-, kaucsuk. stb. ipar: 31. Esztergályos, takték- és p. paragy; 32. Kádár; 33. Fésűs; 34. Kosárló; 35. Ártó; 36. Bogár; 37. Kaptafakészítő; 38. Kefekész. VIII. Csop. Bőr, szőrmé stb. ipar: 39. Borély, fodrász és parókakészítő; 40. Szécs; 41. Szőjgyártó, nyerges, bőrándos, ostorkészítő; 42. Cipész, eszmadma; 43. Tűnár, vargá, írhás, tabakos, szattyános. IX. Csop. Ruházati és pipero- ipar: 44. Készítős és szerkesztős; 45. Kalapos; 46. Szabó, (szűszabó); 47. Gombkötő és posztónyos; 48. Kárpitos és paplanos. X. csop. Értőipar: 49. Ára 50. Cserép és palafő; 51. Kéményseprő; 52. Kőműves; 53. Szobafestő; 54. Kútszáló. XI. Csop. Polgári és művészi ipar: 55. Csműtő; 56. Könyv- és könyvművés; 57. Vésnök. XII. Csop. Elmelemez és évezeti ipar: 58. Bástók és vízszató; 59. Czukrász; 60. Heutas és kolbászkészítő; 61. Mészáros; 62. Molnár; 63. Sütő.

A „bajai önálló czipész-ipartársulat” elnöksége az alább között lelkes felhívást bocsátotta ki tagjainak az új ipartörvény értelmében ipartestülettel való átalakulás tárgyában:

FELHÍVÁS

a „bajai önálló czipész-társulat” tagjainhoz.

Tisztelt üzlet-társak!

Az új ipartörvény nyomására életbe lép, mely hivatva lesz a hazai iparosok érdekeit előmozdítani, azok működését szabályozni és ellenőrizni.

Kétségtelen, hogy minden iparosnak kötelessége saját iparága érdekeit szem előtt tartani, annak felvirágzását előmozdítani.

De ez csak úgy érhető el, ha az egy iparágat fűző egyének tömörülnek és egyesült erővel oda hatnak, hogy iparágukra a hasznos támogatás, míg az esetleges veszélyeket elhárítsák.

totta ki az ajtó előttem s előbb a könyhába, majd a belső szobába tessékelt be oly nyújas modorral, annyi szíveséggel, hogy annak ellentmondani teljes lehetetlen volt. Ott aztán köntnyével hirtelen letörtél egy festett széklet s elem tető, míg Julcsa a kis könnyű függönyt húzta el az ablakról.

E kis esendakban mindig oly szívesen időztem, ha a tanýára kijöttünk. Egyszerű deütsége nagyon vonzott mindig. A mázolt lapok, asztal, kis pohársék, állványban néhány tarka kórsóval és nagy becsben tartott „vaszontányérral” a czifra tulipános láda, a magára vetett törnyos nyoszolya, minden oly csinos, oly rendezt volt. A falakon néhány viaszgyertya lógott, — temetői emlékek, — virágvasárnapi barka volt a szűz-Maria kép melé dugva, mely a király rosz arcképeivel egytt egy harmadik képet fogott köré kétféle, a szegény Sándor gyereket, amint két dolmányos húszárruhájában, előrenyújtott karddal lovagol. Sem vallásos, sem alkotmányos érzetem nem botránkozott meg azon, hogy az istenýára és a király egy szegény, meghalt közhúszár mellett csak mintegy környeztetül szolgál; — hisz ez a szegény anyá ép úgy elveszté hát, mint ama fájdalom, irgalmas anyá, s e szegény patáczszónny szívet ép úgy sebzé a het tr, mint a názáreti Máriáét, midőn gyermekeit halva tartá öleiben.

A megfakult tükör alatt két baba lógott, melyet Sára asszony rongyból kötözött volt Julcsa számára, de ezzel csak minden külön engedélye alapján, s akkor is oly ki-mellett, hogy valahogy kár ne esék bennük.

Erre a czélra nagyon jól intézkedett az új ipartörvény IV. fejezék, 122. §-a, midőn kimondotta azt, hogyha a társulatnak kétharmada óhajja, testület alakíthat, míg ellenkező esetben valakely más ipartestületbe olvasztandók.

Ha tekintetbe vesszük azon fontos intézkedéseket, melyeket az ipartörvény 126. §-a az ipartestületek czéljál tűz ki, azt hisszük, nem fog a tisztelt ipartársulati tagok közül senki sem vonakodni, újonnan az ipartestület létesítését kimondani.

Az ipar-testületek feladata:

- oda törekedni, hogy az iparosok és a segédek között rendezett viszonyok álljanak fenn;
- hogy a tanonczgyár rendezésék;
- hogy az iparosok vagy segédek közt felmerült surlódások és vitás kérdések elintézésére békéltető működés biztosíttassék;
- hogy segélypénztárak létesüljenek;
- hogy az iparosok anyagi érdekeit szövetkezetek által előmozdítsa;
- hogy a hatóságokat az iparügy tekintetében kellekőké tájékoztassa.

Mindaz eléggé igazolja, hogy mily szükséges az, hogy minden iparágának, ahol csak kivihető, saját testülete legyen, mert hisz csak akkor lesz tudós, és akkor lehet legeredményesebb a testületek működése, ha az egy és ugyanazon iparágbeli iparosok általve támogatják egymást, hiszen ők maguk tudják legjobban, mi mozdíja elő saját iparáguk felvirágzását.

De logikább he kell ismernie a czipészeknek azt a vásár és hetivásár sátrának sorrendje érdekében.

Ép ezért szükséges, hogy a czipészek az önálló ipartestület létesítéséhez a törvény-szabta két harmadrészt össze hozzák.

Mert, midéltán, mindegyik ipartársunk be fogja ismerni, hogy saját érdeke megköveteli a testület létesítését és kívánatos, hogy jelen szavaink ne hangozzanak el sikertelenül a pusztá levegőbe, mert eléggé igazolja szavaink igazságát az új ipartörvény, de diktálja azt a józan ész is.

Mintthon pedig az ipartársulat már eddig is oly fényes eredményt tüntet fel, midtán van betegesgélyző-alapja, úgy reméljük és hisszük, hogy az összes czipészek tömörülni fognak a testület zászlója alá.

A rongybakák most be voltak fátolyozva, hogy a por be ne leppe őket.

Sára asszonynak ebbszéltem, hogy mi járattan vagyok. Emondottam, hogy edes anyám is nagyon szeretne, ha Julcsa bejöhetne hozzáim, majd lassacskán főzni, vasalni, mosni is megtanul, én fogom ruházní őt a iskolában is taníttatjuk, ügyes kis lányt csinálunk belőle.

Sára asszony csak halgattam, csak hallgatta, amint én bevél magyarázattam neki mi mindenre fogjuk Julcsát taníttatni aztán egyszerre csak kötnye sarkát a szemébe emelte, később meg már könyezett is, mosolygott is, mint a májusi idő váltakozó napja.

— Oh istenem, — szólt végre, — de nem is tudom, mivel érdemeltük ezt a nagy jószágot, drága kisasszonyom. De még ez a rosz leány sem érdemes annyi szíveségre, — nem is tudom, mit tetszik rajta úgy szeretni, alkalmatlan is lesz, mert biz ő semmiben sem tökéletes, meg nagyon is rosz leány, tegnap is, — már csak megmondóm, lelkem kisasszonyomnak, megint kénytelen voltam a szoknyájába kötni a faszorlatot.

Hangos zokogás szakítá félbe Sára asszony szavait: Kis Julcsa az asztalra borulva sirt. A legnagyobb büntetés, a legfőbb leszázás, mid Sára asszony rá nértéhet, ez volt s ennek emleke is keserűséggel tölté el szegény kis szívet. A jó öreg magá is elérékenyült újra, szinte láttam, mily nehezére eshetett tegnap, mikor e hallatlanul szigorú büntetést rá kellett mérnie kis leányára.

(Vége kör.)

Felhívjuk azért még egyszer ipartársainkat, tartásék szem előtt saját érdekeiket, s teljes számban megjelenni szíveskedjenek az egybehívdandó közgyűlésen, mely hivatva lesz az ipartestület létesítését kimondani.

Kelt Baján, 1884. júliushó 9-én.

a „bajai önálló czipész-ipartársulat”

megbírássból

LAFORSCH JÁNOS,

egyleti-elnök.

Történeli apróságok.

Kocsis és királyi.

Nagy Frigyes legkedveltebb kocsisa, aki magas gazdájál már régóta szolgált, egyszer véletlenül egy sán-kocsizáson felborított a hintót. Bárha a királynak semmi baja sem lett, mégis derekasán kiött, s annagy istenigazán leszáta kocsistól.

Ez csak halgatta egy darabig, de midőn látja, hogy vége hossa nincs a fejedelmi széknek, nyugodtan és szívrozán így szólt királyi urhoz: — Ugyan felségés ur, hátt soha életében sem vezetett még csald?

A király elnevette magát, és meg bocsájtotta.

Midő IV. Frigyes Vilmos a porosz trónra lépett, azt kérdé egy napon barátjától és tanítójától, Humbold Sándortól:

— Szeretném tudni, mit vélekedél felém a nép; s mit vár munkádómsótl?

Humbold azt válaszolt neki, hogy a nép szereti őt: csak némelyek félnék, hogy a nemesség nagyon is ottalmány fogja.

— Tévődnek! — mondá gyorsan Vilmos. — Mint trónörökös az első nemes voltam, és annak kellett is lennem; — ma azonban az első polgár vagyok!

Különfelék.

— Kérjük lapunk azon tisztelt olvasóit, kiknek előzetése m. hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap szétkúldésében fennakadás történjen.

† Halálozás. Id. Prigl Károly, e hó 6-án, rövid szenvedés után, hirtelen elhalálozott. — Ehiynázt néjen és gyermekein kívül számos jó barát és rokon kereste. Temetése e hó 7-én, delután 5 órakor, városunk polgármester részlete mellett vége. — A család által kiadott gyászjelentés a következők hangzik: Aholítottak szomorodott szívvel jelentek felejtethetetlen férje, atyjuk, ijuk és nagytatyjuk I. d. Prigl Károly n. a k rövid szenvedés után, I. hó 6-án, reggeli 1/2 órákor 67 éves korában történt gyzásos elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 7-én, d. u. 5 órakor fognak a Róchus-sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. A szent mise-áldozat lelki idvségeért kedden, folyó hó 8-án d. e. 9 órakor fog a Róchus kapuinában a Mindenható Úrának bemutatanni. Áldás és béke lebegjen hmvai felett! Baja, 1884. júliushó 6-án. Prigl. szül. Katona Teréz, mint neje. Mariska, férj. Eckert Istváné, Róza, férj. Jily Ignácze, ifj. Prigl Károly, mint gyermekei. Eckert István, Jily Ignác, mint vök. Jily Gyöz, Jily Veronka, mint unokái.

— Tüzesetek. A hét elején a szomszéd Vaskut közegben tűz ütött ki, s mert a tűz nagyobb kiterjedést ért, a helybeli önk. tűzoltó-egylet is kivonult a vész helyére. A lángoknak 14 lakházat lalt martalékká. Csutörtökön delután pedig a szentes szomszédos Szt.-István közegből kertes személy az ott dühögő tüzeset fekezésére. A zúzóit ismet kivonultak tüzesszerelvényeikkel, de a lángban álló tiszti lakot a mellette levő magán-épülettel nem lehetett megmenteni. Egyben megemelték, hogy az önk. tűzoltó-egylet reorgánizálás munkalatai nagyban és szép eredményel folynak, és mint az egész munkáió kivétel, az egylet főparancsnokává — a leköszönt Pullerman Bertalan helyébe — Eckert István ur, mint a múltból már kitűnően ismert tűzoltó fog nagy lekedés mellett, egyhangulag kiküldtani.

— A helybeli tanoncz-munka kiállítás mut hó 24—29-ig tartatott meg a harmadik elemi iskola helyegében, mely alkalommal az általános ipartársulat által a következők tettek jutalmazva: Fábik József, férfi szabó tanuló (Szapfáros Ferencz úrnál) 2 frt, Angei Lipót, kádár tanuló (Czept József úrnál) 1 frt 50 kr, Dubutányi Andras, asztalos tanuló (Manhold Gyula úrnál) 1 frt 50 kr, Horvity Lajos, kőelgyártó tan (Kocsis Istvan úrnál) 1 frt 50 kr. Szauder Adoli, lakatos tan. (Ifj. Kolbng Ferencz úrnál) 1 frt. Mertne Istvan, badogos tanuló (Leopold Janos úrnál) 1 frt. Farkas Janos, férfi-zabó tanuló (Csepka Janos úrnál) 1 frt Szabaly Gabor, esztergályos tanuló (Balind Istvan úrnál) 50 kr. A czipész ipartársulat által: Haselesteiner Gyula, férfi-czipész tan. (Vanitsek és Kozella úrnál) 1 frt. Schád Jakab, nő-czipész tanuló (Laforsch Janos úrnál) 2 frt. Bencák Kálmán, nő-czipész tanuló (Gogár úrnál) 1 frt. Beczes György, férfi-czipész tan. (Baisitzgh Iguác úrnál) 1 frt.

* A bajai általános ipartársulat e hó 13-án, délelött fel 9 órakor, az egylet helyegében (főter, Olay fele háza) tartja rendszer felvéves közgyűlést.

A bajai polgári lövőkertben 1884. évi július 6-án történt kilenczedik löveszt alkalomával 330 lövőt 121 egységgel. Ezek között volt 5 négyes, 16 hármas, 19 kettes és 15 egyes kör. Nyegyeket löttek: Lemberger Ernő 2, Somogyi Emil 2, Cserba Ferenc 1; hármasokat löttek: Lemberger Ernő 7, Cserba Ferenc 6, Drescher Gyula 1, Krausz Zsiga 1 és Somogyi Emil 1.

— Gyilkos húszár. Ez emberi elvetemedettséggel ritka példáját adta egy közhúszár, — írja a „Budapest” — ki e hó 8-án a Mohácsnál szembem lévő mólási szigeteten a „Csingilingi” csárdában, a csárdás asszonny tenyes napjál, — míg ferje odavolt — egy edes leszávelt agyonyverte, 4 éves kis leányát színtén kivégezte. Ezután megszokott s a pónos főből magával vitte a napi bevétel mindössze 4 forintot és két csomag kártyát. A húszár boros üvege mellett ott találták a jegeverem kúcsát is, mely 10 nap előtt elvezett. Akkor ugyanis egy kiltópak a kulcsot, feztartak vele a jegevermet és kitéak egy horló sőt. Eszerint a húszár tetete volna azt is, bár a gyilkosság ténye már delután egy órákor köztudomás volt és hivatalosan is be volt jelentve, csak hét órákor ment át az első zsandár a szigetre a tettest nyomozni. — Ugyanakkor a 7-ik sorozed egy altiszte negy közemberrel színtén üldözni kezdte a gyilkost. — A csárda, a melyben a szúrny büntet történt, magas barakozati épület, körüvé féru büztóttal, olfák akciódelével, azontul pedig buza-fodolekkel. Ház sehol símenek közleiben.

• Szemészeti kórház Szabadkán.

A szem és kórházyal az ország nemese vidékén, különös Torontóban és Bacs-Bodrogban már fozszabb idő óta nagy merben uralkodik. A helygymiszter ennek folytán az emittban javában szedőke gyógykezelése czéljából, Szabadkán külön szemészeti kórházat állítottat fel, a melybe kizárólag csak ragályos szemekben, különösen szemcses kórházyalban szenvedők vetnek fel. A napi ápolási díjat a miniszter 50 krban állapította meg.

— Figyelmeztetés! A budapesti II. ker. közs. polgári fű-iskolának helyegében (Medve utca 5. sz. a.) a polgári fű-iskola mellett a tek. fővárosi törvényhatóság és a nm. vallás- és közoktatási miniszterint határozata folytán a jövő 1884—5. tanévben egy 3 éves tanfolyam kereskedelmi iskola első osztálya nyílik meg. Midőn ezt az iskola igazgatósága a főváros és a vidék t. cz. közönségnek jelenti, egyszeresmind köteleosségek ismerti a felvétel feltételeit és a kereskedelmi iskolának látogatásával járó kedvezelmek és kedvezmények a budapesti kereskedelmi akademiának s egyéb közep kereskedelmi iskoláknál fonnálló feltételekkel és kedvezményekkel, kivétve a tandíjakat, melyek iskoláknál tetemesen kisebbek, mindenen megegyeznek. A felvétel feltételei: 1. Az I. osztályba felvételtnek azon tanulók, a kik a polgári, a reáliskola vagy a gymnasium IV. osztályát sikerrel bevétezték és arról bizonyítványt tudnak felmutatni, vagy felvételi vizsgálaton igazó ják, hogy a szükséges előképzettségek megvann. 2. A beíratási díj 1 frt, a tandíj felvélenként 5 frt és az ifjúsági könyvtárra 50 krajczár fizetendő. Kedvezmények: A kereskedelmi iskolákba járók tanulók: 1. A védőöröl szőlő 1868. évi 40. sz. 1882. évi 39. törvényekkel és ezek alapján kiadott novdelmi miniszteri utasítás szerint egy éves önkéntesek; — 2. A kóztiszviselők minőségétől szőlő 1883. évi I. törvényekkel szerint közegei, illetleg körjegyzők, a postánál, az állami, megyei és törvényhatósági számvevőségénél, a pénztári, kezelesi, börtönügyi szakoknál, a zálogházaknál tiszviselők; — 3. A közmunka és közlekedési miniszterium 1881. évi 15066. sz. a. cikk határozata alapján vasuti hivatalnokok lehetnek; 4. A magánjelleget közlekedési, ipari és kereskedelmi üzleteknek és vállalatoknak előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak. 5. A szegény tanulók tandíjmentességben s esetleg egyéb segélyben is részesíthetnek. E nyilatkozás jelleget, szigorú alami és fővárosi felügyeliet által fők kereskedelmi iskola, melynek harmadeves növendéke a tanév vége a kereskedelmi szaktaryakból miniszteri biztos jelenületben vizsgálatot (érettsgéit) tesznek, a tandíj esekélyezé miatt még a kesvébbe vagyonszólók gyermekeinek is igen ajánlható. A beírás az 1884—5. tanévre egy a polgári, mint a kereskedelmi iskolába 1. e. augusztushó 30, 31. és szeptemberhó 1, 2. és 3-án történik. Budapestben, 1884. június hóban. Az igazgatóság.

• Felhívás. A „Deveser vidéki gazdák” I. e. szeptember hó 28-ánk Deveserben (Veszprém megye posta és a magyar ryogut vasút állomása) kiállítás, díjazás árverezéssel egybekötött tenész állatvásárt rendez, szarvasmarhákra, sertésekre, továbbá ugyanazon és következő napon mezészeti, kertészeti és kőveállítás tart; méhésztelvez tartozó terményekre, gyümölcs, zöldség, virágok, kerti és gazdasági magyakra; melyre az érdeklő közönség vnznel biztellel meghívatik. A deveser vidéki gazdák,

Arverési hirdetés.

A bajai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság részéről **Róth Mór** volt tanító bajai lakos végrehajtató kérelme folytán **Keszthelyi István Karajkó Rozália** szent-istváni lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 129 frt tőke követelés, ennek 1881. évi januárhó 1-ső napjától járó 8%, kamatai 17 frt 95 kr végrehajtási már megállapított, valamint 10 frt 80 kr jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146 § ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő Szent-István község 14. számú tjkben foglalt Keszthelyi István nevén $\frac{1}{4}$ -ed, és Keszthelyi Karajkó Rozália nevén $\frac{1}{4}$ -ed részben álló A. I.

16. hr. 17. 8 i. számú 400 frta becsült egész ház és hozzátartozó 200 [ ] beltelekre, — tekintettel az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-ának d. pontjára, — egy a 3-6. r. sz. a. $\frac{1}{4}$ telekföld és hozzátartozó legelőtelvényből utóbbit megillető 1656 frta becsült $\frac{1}{4}$ rész birtokjuttalékra ezennel elrendeltek és annak Szent-István község házánál leendő megtartására határidőül **1884. évi szeptemberhó 6-ik napjának délutáni 3 órája** kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kiküldési áron alul is eladtni fognak.

Kiküldési ár a fennebb kitett becsár Arverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% százalékát készpénzben vagy ovadékpénz papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.
Baján, 1884. májushó 23-án.

Rác.
kir. járásbíró.

3900. sz.
ik. 1884.

ARVERESI HIRDETMÉNY

A bajai kir. bíróság mint tkvi hatóság részéről **Gabrieliusz Ede**, bajai lakos végrehajtató kérelme folytán **Rickert szül. Wittner Éva** bajai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 500 frt tőkekövetelés és ennek 1883. évi decemberhó 1-ső napjától járó 6%, kamatai 34 frt 25 kr végrehajtási már megállapított, valamint 11 frt 20 kr jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §-a értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő F.-Szent-István község 525. sz. tjkben foglalt Wittner Anna férj. Fridrichné és Wittner Éva férj. Rickertné közös nevén álló A. I. 1-4. r. sz. a. $\frac{1}{4}$ ed telekföldből utóbbit megillető 930 frta becsült felelő részbeni birtokjuttalékra ezennel elrendeltek, és annak F.-Szent-István község házánál leendő megtartására határidőül **1884. évi szeptemberhó 3-ik napjának délutáni 3 órája** kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kiküldési áron alul is eladtni fognak.

Kiküldési ár a fennebb kitett becsár. Arverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy ovadékpénz papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A k. bíróg. mint telek. hatóság.
Baján, 1884. június 9. Rác.
kir. járásbíró.

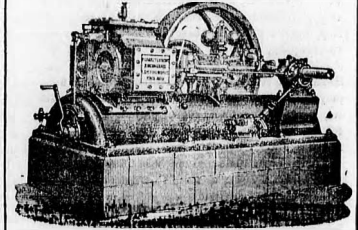
Járványos betegségek idején orvosilag is ajánlott
valódi TRENCSÉNI Borovicska
(fenyőmag pálinka)
tisztja jó minőségűben, ($\frac{1}{2}$ literes) üvegenként 60 kr
BAJÁN EGYEDÜL KAPHATÓ
Kováts és Zsivánovits
fűszerkereskedésükben a „vad emberhez,“ BAJÁN, fő-utca, Mészáros-féle házban.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

ajánlja gazdasági gépraktárát
fa-, szén- és szalmafűtési angol és amerikai szerkezetű gépmozgonyit, soros és zélő gépmozgonyit, tisztító vagy szűrő járgányt, szétválasztó, ekét, stb. vagy szűrő járgányt, osepítő, rostáló, stb.

Különös figyelmet kér:

Garrett R és fia Compound
gőzmozgonyaira és fekvő gőzgépeire, melyek egyenlő erőfejlesztésnél 40% tüzelőanyagot takarítanak meg, minden más géppel szemben.

Garrett R és fia szab dobjáró,
acél alzattal és kétoldalt rozézott négyeszer használható acél-sínekkel, a mi könnyű járást, nagy munkaképességet, tartósságot, tisztá kőcséplést és tökéletes tisztítást biztosít.

Legújabb **harangjárványaira**
az összes perelyek egy alapontványon, mílál tönkreteszhetetlenek | könnyű járatuak.

Nagy árleengedés! Nagy árleengedés!

Szives meghívás

kavé, tea és esemege bevásárlásra jó hírnű hamburgi üzletünkől.
Kitünő árak, jutányos árak, bérmentve, esomagozás ingyen, utánvétel.

Kavé, zsákokban 5 Kilo	o. é. frt.
Cseléd kavé, józú	3.20
Rio, finom erős	3.50
Santos, szapora, tiszta ízű	3.80
Cuba, zöldes, erős	4.25
Afr. Gyöngy-Mocca, valódi tüzes	4.45
Ceylon, kékeszöld, erős	4.95
Arany-Jáva, különös finom, gyengéd	5.20
Portorico, finom, erős	5.30
Gyöngy-kavé, különös finom, zöldes	5.90
Jáva, nagy szemű, kül. finom	5.95
Arab-Mocca, nemes, tüzes	7.20
Tea, legfinomabb kínai csomagolásban	o. é. frt
Congogrus-tea, por nélküli, finom, pr. Kilo	1.50
Cungo-tea, különös finom	2.30
Souchong-tea, " " " "	3.50
Pecco-Souhong, " " " "	4.70
Családi-tea, " " " "	4.-
Rizs, különös finom, pr. 5 Kilo	1.40
Jamaika-ruhm, la. 4 Liter	4.15
Hallkra (Caviar) la. hord. 4 Kil. tart. gyengén sózva	7.50
Matjes-sóshal (Haringe) 5 Kilós hordókban új különös finom	2.50
	2.-
	2.60

Arjegyzékek 300 különféle cikkekéről ingyen és bérmentve.

Ettlinger & Comp. Hamburg, világposta szétküldés.

BROGLE JOZSEF

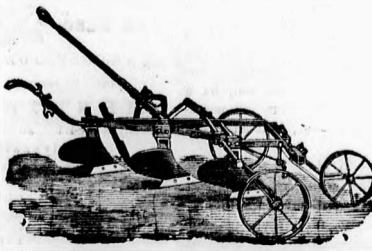

gép- és rostalemez-gyára
BUDAPEST gyár: külső váczl-ut.
Raktár: váczl-körút. 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

Trieur-jeit
váltható szitákkal.
Gabona tisztító-rostákat.
Tengeri-morzsolókat.

Lyukasztott és hasított lemezeket, malmok, mehészteti és technikal czélokra

járgány-cséplőgépeket

szabadalmazott
hármass ekéket
közönséges és acél ekéket
cséplőgép - lemezszitákat
gőzcséplő és járgánycséplőkhöz.
és minden egyéb gazdasági gépeket.

Továbbá e téren a legújabbat:
SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 8 án 17,567. sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, sulya 50 kiló, ára 48 frt.

Arjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

Ügynökség és raktár B a j á n: **Grosz Henrik** és társánál főutca, 275. szám.